

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Windpark Greenport Venlo

Advies over reikwijdte en detailniveau van het milieueffectrapport

20 april 2017 / projectnummer: 3194

1. Inleiding en hoofdpunten MER

De gemeenten Venlo en Horst aan de Maas willen het windturbinepark Greenport Venlo van Etriplus met maximaal 10 turbines mogelijk maken. Bestemmingsplannen moeten hiervoor aangepast worden en er zijn omgevingsvergunningen nodig. Voordat de gemeenten hierover besluiten worden de milieugevolgen onderzocht in een milieueffectrapport (MER). De gemeenten hebben de Commissie voor de milieueffectrapportage¹ gevraagd te adviseren over de vraag: Welke informatie moet het MER straks bevatten?²

Voorgeschiedenis van dit project

De gemeenten hebben in 2012 de structuurvisie voor het Klavertje vier Greenportgebied vastgesteld.³ Daarin zijn onder meer de ambities voor de Greenport vastgelegd en is het zoekgebied voor windturbines op dit terrein begrensd. De provincie Limburg heeft bij de totstandkoming van de provinciale Omgevingsvisie (POL 2014) ervoor gekozen de besluitvorming over windturbineparken vooral aan de gemeenten over te laten. Zij heeft dan ook geen locatieafwegingen in het milieueffectrapport voor POL 2014 opgenomen. Om deze reden ziet de provincie nu ook af van besluitvorming door Provinciale Staten over dit park.

Huidige milieukwaliteit van het plangebied

Het zoekgebied ligt langs het spoor Venlo–Eindhoven en is gedeeltelijk aangewezen als Natuurnetwerk Nederland (NNN). In het midden van het gebied ligt een aantal woningen, de Rijksweg A67 doorkruist het gebied en aan de zuidkant van het gebied liggen een motorcrossterrein en de Rijksweg A73. Om vroegtijdig zicht te hebben op de cumulatieve milieubelasting van de gehele Greenport (industrie, rail- en wegverkeer, windturbines) hebben de gemeenten en Greenport vooraf al diverse milieuonderzoeken laten uitvoeren. De Commissie vindt het positief dat zo vroegtijdig rekening gehouden kan worden met milieu en natuur.

Wat zijn de hoofdboodschappen uit dit advies?

De gemeenten stellen voor om het noordelijke deel van het zoekgebied uit de structuurvisie Klavertje vier Greenport in Horst aan de Maas niet te gebruiken voor windturbines omdat veiligheidseisen het combineren van turbines met de Rotterdam–Rijn–pijpleidingen en met de railterminal lastig maken. De Commissie adviseert in het MER eerst te onderbouwen dat het noordelijk deel van het zoekgebied in Horst aan de Maas inderdaad onrealistisch is als opstellingsgebied voor turbines. Indien dit het geval is adviseert de Commissie de grens van het zoekgebied uit de structuurvisie aan te passen.

De Commissie adviseert vervolgens het MER te gebruiken om alle opties voor windturbines op de Greenport te verkennen. Hiermee sluit het MER ook aan op de structuurvisie Klavertje vier Greenport én op de inhoud van de zienswijzen.⁴ De door de gemeenten en Etriplus voorgestelde mogelijke opstellingen bieden hiervoor een goede basis. De Commissie adviseert op

¹ De samenstelling van de werkgroep van de Commissie, haar werkwijze en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. Projectstukken vindt u door op www.commissiemer.nl nummer 3194 in te vullen in het zoekvak.

² De Commissie reageert in dit advies op het gezamenlijke onderzoeksvoorstel van de beide gemeenten en Etriplus de zogenaamde notitie reikwijdte en detailniveau (verder NRD).

³ Hierover heeft de Commissie ook geadviseerd zie <http://commissiemer.nl/advisering/afgerondeadviezen/2512>

⁴ Diverse zienswijzen vragen om onderzoek naar andere/extra alternatieven, die het NNN-gebied, de woningen en het motorcrossterrein ontzien en/of waarmee het park meer binnen provinciale voorkeursgebieden komt te liggen.

basis van het alternatievenonderzoek in het MER nog een optimalisatiestap in te bouwen richting de voorkeursopstelling van turbines. Maak in deze stap duidelijk welke keuzes er voor dit park te maken zijn tussen energieopbrengst enerzijds en het verder ontzien van woningen en NNN-gebied anderzijds. Belanghebbenden en bestuurders krijgen daarmee inzicht in de keuzes die (nog) gemaakt kunnen worden over dit park.

Ze kunnen met deze informatie bovendien een besluit nemen over het bestemmingsplan en de omgevingsvergunningen waarbij het milieubelang volwaardig is meegewogen.

In de volgende hoofdstukken gaat de Commissie in meer detail in op dit punt en wat verder in het MER aan de orde moet komen.

2. Achtergrond en besluitvorming

2.1 Voorgeschiedenis en doel

De provincie Limburg heeft bij de totstandkoming van POL 2014 ervoor gekozen de besluitvorming over windturbineparken vooral aan de gemeenten over te laten, en zij heeft dan ook geen locatieafwegingen en -onderzoek in haar milieueffectrapport voor POL 2014 opgenomen. Om deze reden heeft de provincie nu ook afgezien van besluitvorming door de Provinciale Staten over dit park. Consequentie is ook dat er vanuit de provincie met de gemeenten geen minimale opbrengst/omvang van het park is afgesproken. De gemeenten en de Greenport zelf hebben wel hoge duurzaamheidsambities. Vanuit die gedachte zoeken zij logischerwijs naar optimalisatie/maximalisatie van duurzame energie-opwekking. Dit is ook in een intentieovereenkomst tussen beide gemeenten, de provincie en Etriplus vastgelegd.⁵

De Commissie adviseert in het MER vanuit het oogpunt van de Greenport te laten zien in welke mate het windpark in de verschillende opstellingen kan bijdragen aan de doelen voor (verdere) verduurzaming van de Greenport (zie ook §3.3, §3.4 en §4.4 van dit advies).

2.2 Besluitvorming

De m.e.r.-procedure wordt doorlopen voor bestemmingsplan(nen) en vergunningen. Voor de realisatie van het windpark zullen ook andere besluiten en toestemmingen nodig zijn. Geef aan welke dit zijn, wie daarvoor het bevoegde gezag is en wat globaal de planning is.

3. Voorgenomen activiteit en alternatieven

3.1 Locatieonderbouwing en begrenzing zoekgebied

De locatie valt gedeeltelijk binnen het voorkeursgebied voor windenergie van de Provincie Limburg en ligt geheel buiten de uitsluitingsgebieden voor windenergie. Het proces van de locatiekeuze is helder beschreven in bijlage A van de NRD. De Commissie adviseert dit over

⁵ Zie pagina 11 van de NRD.

te nemen in het MER. De Commissie vindt het logisch dat in dit MER niet naar zoekgebieden elders in de gemeenten gekeken wordt omdat:

- de structuurvisie Klavertje vier Greenport in 2012 door de gemeenteraden is bekrachtigd;
- er geen concrete plannen voor zoekgebieden en/of windturbineparken elders in de gemeenten of in de buurgemeenten bekend zijn/verwacht worden.⁶

3.2 Zoekgebied Greenport

De Commissie heeft eerder bij haar toetsing van het milieueffectrapport Klavertje vier Greenport geadviseerd de kansen voor duurzame energie nog uit te werken. Onderdeel hiervan was de verkenning van mogelijkheden voor de plaatsing van windturbines op de Greenport binnen het zoekgebied.

In de NRD wordt voorgesteld het zoekgebied in Horst aan de Maas grotendeels te laten vervallen. Of turbines in dit gebied (eventueel met veiligheidsmaatregelen) mogelijk zijn, is nog onbekend. De NRD geeft aan dat hiervoor eerst moet worden bekeken of de windturbines het ongevalsrisico van de Rotterdam-Rijn-pijpleiding en de naastgelegen railterminal niet teveel verhogen.

De Commissie adviseert in het MER eerst te onderbouwen dat het noordelijk deel van het zoekgebied in Horst aan de Maas inderdaad nu en in de toekomst niet realistisch is als opstellingsgebied voor turbines. Indien dit het geval is adviseert de Commissie de grens van het zoekgebied uit de structuurvisie aan te passen. Betrek bij deze onderbouwing naast milieueffecten (zoals veiligheidseisen) ook de consequenties van een kleiner zoekgebied voor het onderhavige park (minder opstellingsruimte) en de consequenties voor het windenergiebeleid van de gemeente Horst aan de Maas (geen zoekgebied meer binnen de gemeentegrenzen).

3.3 Alternatieven

De NRD beschrijft vier opstellingsalternatieven voor de inrichting van het park, waarbij het turbinevermogen en het al dan niet plaatsen van een turbine nabij de Heierhoeve (in het midden van de lijnopstelling) de variabelen zijn. De Commissie vindt dit een goede basis voor het MER, ervan uitgaande dat het zoekgebied in Horst aan de Maas inderdaad vervalt (waardoor het logisch is dat in het MER voor dit gebied geen opstellingen onderzocht worden).

Vermogens en ashoogte

Etriplus heeft tijdens het locatiebezoek⁷ toegelicht dat windturbines met een ashoogte van maximaal 140 meter (m), een rotordiameter van 142 m en turbines tot en met de 4,5 MW-klasse worden onderzocht. De Commissie vindt dat een logische keuze gezien het heersende windklimaat op deze locatie en het marktaanbod van geschikte turbines.

Reële 'worst case' milieubelasting

Het is belangrijk dat omwonenden en andere belanghebbenden goed inzicht krijgen in de potentiële milieueffecten en dat de uitgevoerde onderzoeken passen bij het detailniveau van

⁶ Indien dit wel het geval was, zou het voor de hand liggend zijn om in dit MER ook te kijken naar cumulatieve milieueffecten, samenhang en afstemming.

⁷ De Commissie heeft dinsdag 14 maart 2017 het gebied bezocht en gesproken met provincie, gemeenten en Etriplus.

de te nemen besluiten. Doordat ook al over de vergunningen wordt besloten, zullen geluid- en slagschaduwberekeningen een reële 'worst case'-situatie moeten beschrijven op basis van exacte turbine aantallen en -posities.

3.4 Optimalisatiestap richting voorkeursalternatief

De Commissie adviseert op basis van de resultaten van het hierboven genoemde alternatievenonderzoek een optimalisatiestap uit te voeren richting de voorkeursopstelling van turbines. Maak in deze stap duidelijk – redenerend vanuit de turbineposities in de diverse alternatieven – welke keuzes er voor dit park zijn te maken tussen energieopbrengst enerzijds en milieueffecten anderzijds. Geef hierbij aan welke speelruimte er is om woningen in het centrale zoekgebied (woningen Heierhoeve) én het NNN-gebied in het zuidelijk deel verder te ontzien. Indien deze ruimte er niet is – omdat de rentabiliteit van het windpark in gevaar komt –, neem hierover dan een beschouwing op in het MER.

De Commissie verwacht dat met de hierboven genoemde aanpak het MER straks voor bestuurders en andere belanghebbenden goed inzicht geeft in de voorliggende (milieu)keuzes die (nog) gemaakt kunnen worden. Voordeel van deze aanpak is ook dat duidelijk is welke speelruimte er is om omwonenden en natuur te ontzien én tegelijkertijd de duurzaamheidsambities van de Greenport in te vullen. Hiermee sluit het MER goed aan op de structuurvisie Klavertje vier Greenport én op de inhoud van de zienswijzen.

3.5 Eindresultaat MER / voorkeursalternatief

Presenteer in het MER het eindresultaat dat de voorkeur heeft. Vermeld de (milieu)afwegingen en de optimalisaties die daarbij zijn gemaakt. Vergelijk de milieueffecten hiervan met de in het MER onderzochte opstellingsalternatieven. Hierdoor wordt voor besluitvormers, belanghebbenden en omwonenden duidelijk hoe het plan geoptimaliseerd is en op welke wijze de milieoverschillen tussen de opstellingsalternatieven de uiteindelijke invulling van het windpark hebben beïnvloed.

3.6 Referentie

Beschrijf de bestaande toestand van het milieu in het studiegebied en de te verwachten milieutoestand als gevolg van de autonome ontwikkeling, als referentie voor de te verwachten milieueffecten. Daarbij wordt onder de 'autonome ontwikkeling' verstaan: de toekomstige ontwikkeling van het milieu, zonder dat de voorgenomen activiteit of één van de alternatieven wordt gerealiseerd. Ga bij deze beschrijving uit van ontwikkelingen van de huidige activiteiten in het studiegebied en van nieuwe activiteiten waarover reeds is besloten. Denk bijvoorbeeld aan de Railterminal-3 en de herziening van het bestemmingsplan voor Klaver 4.⁸

⁸ Zie voor een beschrijving van deze activiteiten/gebieden de structuurvisie Klavertje vier Greenport.

4. Bestaande milieusituatie en milieugevolgen

4.1 Natuur

Geef in het MER aan welke beschermde soorten in het studiegebied door het voornemen beïnvloed kunnen worden. Bij beïnvloeding denkt de Commissie vooral aan verstoring in de aanlegfase en aan sterfte onder vogels en vleermuizen door aanvaringen met windturbines.

Aanvaringslachtoffers

Windturbines kunnen in de gebruiksfase gevolgen hebben voor de staat van instandhouding van vogels en van vleermuizen die op rotorbladhoogte vliegen. De Commissie beveelt daarom aan dat naar alle vleermuissoorten wordt gekeken en bij vogels met name naar wintergasten en weidevogels met een matige tot slechte staat van instandhouding. Breng rust-, foerageergebieden en migratieroutes van deze soorten in beeld. Ga in op de gevolgen van extra sterfte, barrièrewerking en verstoring voor de staat van instandhouding van de betreffende soorten. Ga bij sterfte in op de additionele (cumulatieve) sterfte ten opzichte van de natuurlijke sterfte.⁹ Beschrijf ook het totale jaarlijkse aantal aanvaringslachtoffers dat per soort(groep) per opstellingsalternatief wordt verwacht. Een orde-grootte-inschatting kan volstaan.

Geef aan in hoeverre er een kans bestaat dat er voor prioritaire soorten¹⁰ een grotere sterfte dan 1% van de totale jaarlijkse sterfte van de betrokken populaties optreedt. Houd daarbij rekening met de soortspecifieke levensverwachting. Geef aan in hoeverre negatieve gevolgen kunnen worden gemitigeerd door bijvoorbeeld de wijze van opstellen, mijden van bepaalde locaties, stilzetten van de turbines op bepaalde momenten en gebruik van minder turbines met een grotere capaciteit en benoem de effectiviteit daarvan. Vermeld welke maatregelen nodig zijn.

Effect aanleg windturbinepark

De Commissie wijst erop dat in de aanlegfase biotopen kunnen worden vernietigd van beschermde planten en dieren.¹⁰ Ga daarom in op de gevolgen van vernietiging van deze biotopen. Beschrijf op hoofdlijnen wat de effecten op beschermde soorten betekenen voor de vergunbaarheid van het voornemen en in hoeverre mitigerende maatregelen mogelijk en effectief zijn. Dat kan bijvoorbeeld door uitvoering van aanlegwerkzaamheden in de ecologisch minst kwetsbare periode en/of het herstel van biotopen en verbindingzones.

⁹ Indien de additionele sterfte wordt afgezet tegen bepaalde populaties dan dienen dit relevante (deel)populaties te zijn (dus niet de additionele sterfte van soort x afzetten tegen de hele populatie van deze soort in Eurazië). Voor de genetische uitwisseling zijn vooral de concentraties van paarverblijven c.q. de zwermlocaties van belang. Dieren die dezelfde paargebieden delen, hebben een gemeenschappelijke genenpool. Het gebied van waaruit vleermuizen naar zo'n paargebied trekken (de "catchment area") is de kleinste geografische eenheid waarop een populatie zinvol gedefinieerd kan worden. Deze catchment areas hebben een omvang van enkele tientallen kilometers. Een gebruikelijke methode is om een straal van 30, 40 en 50 km op te nemen en daarvan de gemiddelde populatieomvang te bepalen (zie bijvoorbeeld de studie in de Natuurtoets van windpark Veenwieken te Hardenberg van Bureau Waardenburg).

¹⁰ Dat zijn in ieder geval de (vogel)soorten met instandhoudingsdoelen in Natura 2000-gebieden die regelmatig het studiegebied tijdens migratie passeren, alsmede soorten uit de omgeving die door de Wet Natuurbescherming zijn beschermd. In de laatste categorie zijn o.a. waargenomen kerkuil, steenuil, havik, een zevental vleermuissoorten, waaronder de zeldzame bosvleermuis en tweekleurige vleermuis, twee dassenburchten en de kamsalamander.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

In de meeste opstellingsalternatieven worden turbines geplaatst binnen het aanwezige Natuurnetwerk Limburg. Geef aan welke wezenlijke kenmerken en waarden van (nabijgelegen) NNN-gebieden door deze alternatieven beïnvloed kunnen worden. Doorloop het 'nee tenzij-beginsel' zoals uitgewerkt in de Omgevingsverordening.

Beschrijf, bij de alternatieven waar turbines binnen de NNN worden geplaatst, op welke wijze compensatie van de NNN wordt ingevuld. Indien voor het voorkeursalternatief compensatie nodig is, beschrijf dan waar dat gebeurt en wie daarvoor verantwoordelijk is.

4.2 Leefomgeving (geluid, slagschaduw en externe veiligheid)

De Commissie vindt dat de NRD voor de aspecten geluid, slagschaduw en veiligheid een goede aanpak bevat. De Commissie vindt het van belang dat ook de milieueffecten onder de maximale grenswaarden (geluid, slagschaduw) worden onderzocht en worden meegenomen in de afwegingen over het VKA.

Maak ook duidelijk in hoeverre milieuwinst is te boeken is door posities van turbines iets aan te passen of door bijzondere bedrijfscondities van de turbines.

Over laagfrequent geluid is tijdens het locatiebezoek⁷ aangegeven dat er berekeningen zullen worden gemaakt van de belasting op maatgevende woningen en dat deze zal worden getoetst aan de Deense norm. De Commissie adviseert de toetsing ook uit te voeren op basis van de (niet in wetgeving verankerde) Nederlandse normcurves (NSG, Vercammen), die normaliter in Nederland worden gehanteerd voor toetsing van laagfrequent geluid.

4.3 Landschap

De Commissie vindt dat de NRD voor landschap een goede aanpak bevat. De Commissie adviseert deze beoordeling uit te voeren vanuit meerdere gezichtspunten, namelijk:

- van grote afstand waarmee de ligging in het landschap vanuit een aantal hoge(re) punten zichtbaar gemaakt wordt, zoals vanaf de Maas-terrassen aan de oostzijde van de Greenport maar ook vanaf hoge gebouwen;
- vanaf verkeersroutes in en rondom de locatie (Rijkswegen, trein, Greenportlane), maar vooral vanaf recreatieve routes;
- vanuit relevante woonlocaties en bedrijven in de directe omgeving, waar men er langdurig zicht op heeft.

De Commissie adviseert dit in het MER te illustreren met een kwalitatieve visualisatie zoals fotomontages en/of 3D projecties. Het is belangrijk deze visualisaties te maken vanaf ooghoogte, van dichtbij en van grotere afstand, vergezeld van een beschrijving van het beeld en locatie op kaart.

Laat met behulp van deze visualisaties ook zien in hoeverre het opvullen van het gat in de lijn bij de Heierhoeve effecten heeft op het landschap.

Verlichting

De Commissie adviseert in het MER ook in te gaan op de zichtbaarheid van het park 's nachts (verlichting). Bekijk hierbij of de *richtlijn Aanduiding van windturbines en windparken op het Nederlandse vasteland* van de Inspectie Leefomgeving en Transport en de resultaten van het verlichtingsonderzoek bij windpark Zuidlob in Flevoland mogelijkheden bieden om hinder door nachtelijke verlichting te minimaliseren.¹¹

4.4 Energieopbrengst

Beschrijf in het MER wat de totale te verwachten energieopbrengst is van de opstellingsalternatieven. Beschouw daarbij de diverse turbinevermogens en relevante ashoogtes apart. Geef per alternatief aan in welke mate de opstelling bijdraagt aan het verduurzamen van het energieverbruik van de Greenport.

Houd – indien van toepassing – ook rekening met de afname van energieopbrengst als gevolg van mitigerende maatregelen die het vermogen van de turbines beperken, zoals maatregelen om slachtoffers onder vogels en vleermuizen en hinder door slagschaduw en geluid terug te dringen.

5. Overige aspecten

5.1 Vergelijking van alternatieven/varianten

De milieueffecten van de alternatieven moeten onderling én met de referentiesituatie worden vergeleken. Doel van de vergelijking is inzicht te geven in de aard en mate waarin de alternatieven andere effecten veroorzaken. Vergelijk bij voorkeur op grond van kwantitatieve informatie en betrek daarbij de doelstellingen en de grens- en streefwaarden van het milieubeleid.

De Commissie adviseert voor de alternatieven de effecten in absolute zin én – waar mogelijk, zoals bij geluid, slagschaduw en het aantal vogel- en vleermuisslachtoffers – per eenheid van opgewekte energie (kWh) in een overzichtstabel te presenteren in het MER. Dit is van belang omdat alternatieven niet dezelfde aantallen turbines, milieueffecten en energieopbrengst zullen hebben. Daarmee wordt zichtbaar dat alternatieven met eventueel grotere effecten, dankzij een hogere energieopbrengst toch aantrekkelijk kunnen zijn (en andersom). Deze informatie kunnen de gemeenten gebruiken bij de door hun te maken afwegingen.

¹¹ Zie hiervoor www.nuon.com/nieuws/nieuws/2015/onderzoek-windmolenverlichting-prinses-alexia-windpark-afgerond en www.windmolenverlichting.nl.

5.2 Vorm en presentatie

Bijzondere aandacht verdient de presentatie van de vergelijkende beoordeling van de inrichtingsalternatieven. Presenteer de vergelijking bij voorkeur met behulp van tabellen, figuren en kaarten. Zorg ervoor dat:

- het MER zo beknopt mogelijk is, onder andere door achtergrondgegevens niet in de hoofdttekst zelf te vermelden, maar in een bijlage op te nemen;
- een verklarende woordenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst zijn opgenomen;
- recent, goed leesbaar kaartmateriaal is gebruikt, met duidelijke legenda.

5.3 Samenvatting van het MER

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers en het verdient daarom bijzondere aandacht. Het moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER. Daarbij moeten de belangrijkste zaken zijn weergegeven, zoals:

- de voorgenomen activiteit en de alternatieven daarvoor;
- de belangrijkste effecten voor het milieu bij het uitvoeren van de voorgenomen activiteit en de alternatieven, de onzekerheden en leemtes in kennis die daarbij aan de orde zijn;
- de vergelijking van de alternatieven en de argumenten voor de selectie van het voorkeursalternatief.

BIJLAGE 1: Projectgegevens reikwijdte en detailniveau MER

Initiatiefnemer: Burgemeester en wethouders van Venlo en Horst aan de Maas (bestemmingsplannen) en Etriplus (vergunningen)

Bevoegd gezag: Gemeenteraden van Venlo en Horst aan de Maas (bestemmingplannen) en Burgemeester en wethouders van Venlo en Horst aan de Maas (vergunningen)

Besluit: bestemmingsplan(nen) en omgevingsvergunning(en)

Categorie Besluit m.e.r.: D22.2

Activiteit: De ontwikkeling van Windturbinepark Greenport Venlo in de zoekzone parallel aan de spoorlijn Venlo-Eindhoven.

Procedurele gegevens:

Adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r.: 23 januari 2017

Aankondiging start procedure: 26 januari 2017

Ter inzage legging van de informatie over het voornemen: 27 januari 2017 t/m 9 maart 2017

Advies reikwijdte en detailniveau uitgebracht: 20 april 2017

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

dhr. ir. P. van der Boom

dhr. drs. S.J. Harkema (secretaris)

dhr. drs. S.R.J. Jansen

dhr. ir. W.H.A.M. Keijsers

dhr. ir. J.H. van der Vlist (voorzitter)

Werkwijze Commissie bij advies reikwijdte en detailniveau:

In dit advies geeft de Commissie aan welke onderwerpen naar haar mening behandeld dienen te worden in het MER en met welke diepgang. De informatie die ze van het bevoegde gezag heeft ontvangen, vormt het uitgangspunt van haar advies. Om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie heeft de Commissie overlegd met het bevoegd gezag, de initiatiefnemer en zijn adviseurs. Meer informatie over de werkwijze van de Commissie vindt u op onze website, op de pagina *Wat doet de Commissie* in het hoofdstuk Advisering. www.commissiemer.nl/advisering/watbiedtdecommissie

Betrokken documenten:

U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, door op www.commissiemer.nl projectnummer [3194](#) in te vullen in het zoekvak.

De Commissie heeft kennis genomen van de zienswijzen en adviezen, die zij tot en met 13 maart 2017 van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Zij heeft deze, voor zover relevant voor m.e.r., in haar advies verwerkt.

Bezoekadres

A. v. Schendelstraat 760
3511 MK Utrecht

Postadres

Postbus 2345
3500 GH Utrecht

t 030-2347666

e mer@eia.nl

w commissiemer.nl

